

Extended Essay

2009. novemberében látogattuk meg a United World College szervezet duinói iskoláját Olaszországban. Az intézmény célja a nemzetközi érettségire való felkészítés. A diákok általában 16-17 éves korukban érkeznek ide, és két évet töltenek el az intézményben. Ez alatt az idő alatt az érettségi tárgyakat tanulják, illetve különböző, az iskola által megszabott tevékenységeket is el kell végezniük, amelyek teljesítése kötelező az érettségire bocsátáshoz. A szociális munkák és kreatív tevékenységek mellett ilyen kötelezően előírt feladat az esszéírás.

Az esszé témáját a diák választja meg annak függvényében, hogy milyen téma érdekli, a téma kapcsolódik-e az általa tanult tárgyakhoz, illetve van-e olyan tanár, aki vállalja az esszéírás irányítását, értékelését. Az esszének nagyon pontosan meghatározott formai követelményrendszere van, amelyet szigorúan pontosnak is. Pontot ér a kivitelezés, a borító és a kötés, a fejezetek elrendezése, egy tájékoztató füzet szerint megadott szempontok követése. Természetesen önálló munkának kell lennie, és az idézeteket, forrásokat lábjegyzetben, illetve bibliográfiában jelölni kell. Meghatározott a terjedelem is, ami szerint egy esszének kb. 20-30 oldalasnak kell lennie.

A duinói rendszer szerint az esszéíratás célja nem annyira a tartalom, mint inkább az esszéírás formai követelményeinek elsajátítása. Nem várják el a diáktól, hogy önálló „tudományos” eredményre jusson, csak hogy össze tudjon foglalni egy problémakört, megtalálja annak kérdéseit, érvelni tudjon egy álláspont mellett. A témákat az első év tavaszán választják ki, és az igazán érdemi munkát a diák a nyári szünetben végzi, amelynek eredményéről a 2. év őszén kell számot adnia egy, a szakdolgozati védéshez hasonló formában.

A mi iskolarendszerünkben is hasznos lenne egy effajta tevékenység bevezetése, de természetesen a feltételeink mások. Ugyanakkor a céljaink is. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a diákok megismerkedjenek az esszéírás szabályaival, az érvelési módszerekkel, lábjegyzetelési és kivitelezési előírásokkal. Ezt a tudásukat nagyszerűen tudnák hasznosítani az egyetemeken, illetve a későbbi életükben is. Azonban azt is szeretnénk, ha a tartalom hangsúlyosabb szerepet kapna, tehát a diákok kedvet kapnának őket érdeklő témák önálló kutatásához, problémák felvetéséhez, és azokra választ kínáló munka megírásához. Szigorúbb szempontokat adnánk meg tehát tartalmi kérdésekben, a terjedelmet viszont csökkentenénk.

Mivel a duinói iskolában 170 diák tanul, a mi 600 fős gimnáziumunkban korlátozni kell a részt vevők számát. A logikus az lenne, ha csak egy évfolyam – a 10. vagy 11. – számára tesszük kötelezővé az esszéírást. Ez is 120 embert jelentene, ami kb. lefoglalná szinte az egész 60 fős tantestületet, hiszen 2-3 diáknál többet egy tanár nem tud vállalni. Az esszé megírását ősztől tavaszig folytatnánk le, és a legjobbak osztályzaton kívül más jutalomban is részesülhetnének: publikálás, nyílt előadás, stb. Ugyanakkor szankcionálni kell azt is, mi történik azzal, aki nem írja meg az esszét: nem léphet felsőbb osztályba, vagy nem bocsátjuk érettségire.

Mezei Mónika